

Nieuwe regels voor de overdracht van een handelszaak

Stephan Janssens
Senior Consultants,
Ernst & Young Tax Consultants

Eind 1996 verscheen in het Staatsblad een Koninklijk Besluit dat met ingang van 1 januari 1997 een nieuwe fiscale verplichting invoerde: de registratie van de overdracht van een handelszaak. We zijn nu twee jaar later en de hiaten van het stukje wetgeving zijn duidelijk geworden. De minister heeft ondertussen zijn huiswerk opnieuw gemaakt.

Fraude en de bestrijding ervan

Het Koninklijk Besluit van 12 december 1996 had als voornaamste doelstelling fiscale fraude tegen te gaan. Wat voornamelijk geïmagineerd werd was de techniek waarbij de handelaar met belasting-schulden zich onvermogen maakte door zijn handelszaak over te dragen.

Daarom werd een regeling ingevoerd die een dubbele werking had: aan de ene kant werd de fiscus op de hoogte gebracht van het feit dat een handelszaak werd overgedragen en aan de andere kant kon de fiscus zijn geld nog gaan halen bij de overnemer.

Een verwittigd belastingambtenaar ...

De overdracht van een algemeenheid van goederen of van een tak van werkzaamheid als bedoeld in artikel 11 Wetboek BTW (dus overnemer en overdrager zijn BTW-plichtigen) is sinds 1 januari 1997 onderworpen aan een nieuwe registratieverplichting. De wetgever wil met deze nieuwe bepaling vermijden dat belastingplichtigen zich onvermogen maken.

De registratieverplichting bestond al voor:

- de inbreng in een Belgische vennootschap (art. 19,5° W. Reg.);
- de inbreng in een buitenlandse vennootschap als er een onroerend goed in betrokken is (art. 19,2° W. Reg.);
- de overdrachten opgenomen in een authentieke akte (art. 19,1° W. Reg.)

Maar sinds 1 januari 1997 moet ook geregistreerd worden (nieuw artikel 19,7° W. Reg.), "elke akte houdende vaststelling van een verrichting als bedoeld in artikel 11 Wetboek BTW".

Dus is er vanaf 1 januari 1997 ook een registratieverplichting voor:

- de overdracht van een handelszaak in haar totaliteit of van een bedrijfsafdeling ervan;
- de inbreng in een Belgische vennootschap zonder rechtspersoonlijkheid;
- de inbreng in een buitenlandse vennootschap.

De wet heeft het over elke overdracht. Dus zowel een schenking, als een verkoop, als een inbreng.

Voor de registratie moet u binnen de 15 dagen na de overdracht naar het registratiekantoor. Enkel het vast recht van 1.000 fr. is verschuldigd. Het hoofddoel van de registratie is dan ook niet zozeer belasting te heffen, maar wel de ontvanger van inkomstenbelastingen op de hoogte te brengen van de overdracht.

... is twee belastingplichtigen waard

De overdracht van de handelszaak is pas tegenstelbaar aan de ontvanger van inkomsten-

Energie- en teledistributie

west - vlaamse elektriciteitsmaatschappij

intercommunale vereniging

Hoogstraat 37 - 8000 Brugge

tel. 050 / 33 79 51

wij zorgen voor energie, verwarming en
ontspanning,
ook op de meest landelijke gebieden.

ELEKTRICITEIT - AARDGAS - KABELTELEVISIE

Het WES biedt een brede waaier van begeleiding aan op volgende terreinen:

1. Bedrijfsinterne milieuzorg:

- ➔ Bedrijfsmilieu-analyse op maat van uw bedrijf:
 - ☞ Milieu-impakt;
 - ☞ Milieu-administratie;
 - ☞ Milieukosten;
 - ☞ Milieubeleid;
- ➔ Milieuzorgsysteem: ISO 14001, EMAS-registratie en BS 7750;
- ➔ Emissiepreventie (procesgeïntegreerde saneringsstudie);
- ➔ Opsporen en evalueren van milieuvriendelijke produktietechnieken (BATNEEC);
- ➔ Controle produktverliezen via emissies (vast afval en afvalwater);
- ➔ Opleidingsprogramma's intern en extern.

2. Dekreet bedrijfsinterne milieuzorg:

- ➔ Uitvoeren van milieu-audit;
- ➔ Opstellen van een milieujaarverslag.

3. Vergunningen:

- ➔ Milieuvergunning;
- ➔ Vergunning voor winning van grondwater;
- ➔ Vergunning voor kaptatie van oppervlaktewater.

4. Relevante milieuwetgeving:

- ➔ Meldingsplicht afvalstoffen en emissiejaarverslag;
- ➔ Briefing naar aangesloten bedrijven op kontraktuele basis.

5. Afvalwaterbehandeling:

- ➔ Dimensionering afvalwaterzuiveringsstation;
- ➔ Optimalisatie en rendementsbepaling afvalwaterzuiveringsstation;
- ➔ Kosten/baten-analyse van het afvalwaterzuiveringsstation;
- ➔ Evaluatie offertes afvalwaterzuiveringsstation;
- ➔ Financiële impact milieuheffing;
- ➔ Slib als additionele bemester in de landbouw;
- ➔ Begeleiding klaarmeester (bedrijfsgericht).

6. Milieu-effektenrapportering (MER):

- ➔ Erkende MER-deskundigen in alle disciplines vereist volgens het MER-Besluit.

Voor meer informatie kunt U zich richten tot:

WES Milieuonderzoek en -Advies,
Baron Ruzettelaan 33,
8310 Assebroek-Brugge

050/36 71 36

050/36 31 86

vragen naar ir. Johan Lammerant of ir. Frank Lagaisse

belastingen, twee maanden na de maand van overdracht. Gedurende die periode is de overnemer hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de overdrager. Die aansprakelijkheid is beperkt tot hetgeen de overnemer (of de kredietinstelling in zijn opdracht) reeds betaalde, of tot de waarde van de aandelen die de overnemer uitreikte in ruil voor de inbreng.

De hoofdelijke aansprakelijkheid kan vermeden worden. De overdrager moet daartoe een 'certificaat' aanvragen bij zijn ontvanger waarin deze laatste verklaart dat de overdrager geen fiscale schulden heeft. De ontvanger heeft één maand tijd om dit stuk af te leveren. Het certificaat blijft slechts 20 dagen geldig en moet samen met de akte van overdracht geregistreerd worden.

Als er een fiscale schuld is, of als er een controle werd aangekondigd of bezig is, of nog als er een vraag om inlichtingen werd verzonden, dan levert de ontvanger het stuk niet af.

"Het feit dat de toestand van de overdrager niet zou gecontroleerd zijn geweest voor één of meerdere vorige aanslagjaren is irrelevant om het certificaat te weigeren" (aldus de minister in antwoord op een parlementaire vraag van dhr. M. Didden dd. 15 april 1997).

Een pover stukje wetgeving

De hiaten kwamen al gauw aan het daglicht. Een attest moet ook aangevraagd worden door de curator die handelde in het kader van een faillissement. Het moest ook gevraagd worden in geval van een fusie of splitsing.

Maar in beide gevallen was het volkomen zinloos.

Het attest is 20 dagen geldig, je moet het één maand op voorhand aanvragen en je moet registreren binnen de 15 dagen na de overdracht van het handelsfonds. Een goede timing is noodzakelijk.

Verbetering met ingang van 1 april 1999

Toepassingsgebied.

Voorheen bestond er wat discussie over het toepassingsgebied van de regeling. Er werd in feite enkel verwezen naar overdrachten zoals

bedoeld in artikel 11 BTW-wetboek, zodat de van BTW-vrijgestelde handelaars (vrije beroepen) zich aan de toepassing van dit artikel konden onttrekken. Dat wordt nu tenietgedaan. Voortaan lezen we in het bewuste artikel dat het gaat om de overdracht van 'een geheel van goederen die voor de uitoefening van een vrij beroep, ambt of post of een industrieel, handels of landbouwbedrijf worden aangewend'.

Geen registratie maar kennisgeving.

De registratieverplichting wordt geschrapt en vervangen door een verplichting om de belastingadministratie te verwittigen dat een overdracht heeft plaatsgehad.

De overdrager of de overnemer (maar deze laatste heeft er het meeste belang bij) moet een eensluidend afschrift van de akte tot overdracht opsturen aan de ontvanger van de woonplaats (of de maatschappelijke zetel) van de overdrager.

De overnemer is hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de overdrager, tot het einde van de maand volgend op de maand waarin de ontvanger op de hoogte werd gebracht van de overdracht (er wordt niet verduidelijkt wanneer de periode begint te lopen).

Net zoals voorheen is deze hoofdelijke aansprakelijkheid beperkt tot het bedrag dat hij al betaald heeft, of beperkt tot het bedrag dat overeenkomt met de nominale waarde van de aandelen die in ruil werden gegeven voor de overdracht.

Het is duidelijk dat zolang er geen afschrift van de akte werd verstuurd aan de ontvanger, de hoofdelijke aansprakelijkheid niet ophoudt.

Het verlossend certificaat

Maar net zoals in het vorige systeem, biedt de wetgever de mogelijkheid om vooraf aan de hoofdelijke aansprakelijkheid te ontsnappen. De overdrager moet daartoe een certificaat aanvragen (aanvraag in tweevoud!) bij zijn ontvanger waarin deze laatste bevestigt dat hij op de hoogte werd gebracht van de nakende overdracht.

Dit certificaat mag op het ogenblik van de overdracht niet ouder zijn dan dertig dagen. In dat geval weet de overnemer dat hij geen invorderingsdaden moet verwachten vanwege de fiscus.

Wanneer wordt zo'n certificaat geweigerd? Onder dezelfde omstandigheden als voorheen, namelijk als op de dag van de aanvraag een aanslag werd gevestigd die een zekere en vaststaande schuld vormt, of indien de aanvraag is ingediend na de aankondiging of tijden een belastingonderzoek, of nog, als de aanvraag werd ingediend na het verzenden van een vraag om inlichtingen.

De ontvanger heeft 30 dagen om te weigeren of toe te staan.

De vrijstellingen

In tegenstelling tot het oude systeem zijn er nu een aantal transacties die uitdrukkelijk worden uitgesloten van dit artikel (en dus ook van de verplichting een attest aan te vragen op straffe van aansprakelijkheid). Het gaat om overdrachten door een curator, door een commissaris inzake opschorting, en in geval van een fusie, splitsing, inbreng van een algemeenheid van goederen of van een tak van werkzaamheid.

Conclusie

De registratieverplichting wordt er uitgehaald en de termijnen worden beter op elkaar afgestemd. De ontvanger wordt direct op de hoogte gebracht van de overdracht. En zolang de overnemer niets betaalt aan de overdrager kan hem niets overkomen.

Op zich lijkt deze werkwijze beter te zijn dan de voorgaande. Alleen moet de overnemer nu natuurlijk zelf uitkijken of de noodzakelijke administratieve verplichtingen werden nageleefd. Hij moet ofwel een certificaat krijgen, ofwel er op toezien dat de ontvanger op de hoogte gebracht wordt van de overdracht.